

INSIDAN

Att en dag vakna upp och inse att det man trott på inte stämmer. Det hände Per Kornhall som efter sjutton år lämnade Livets ord. I en ny bok berättar han om sina erfarenheter – och om hur vi kan skydda oss mot manipulativa ledare och fundamentalistiska sekter.

”I dag lyssnar jag på Frank Zappa igen”

SEKTSJUKA DEL 2

En serie om personer som lämnat sekter och extrema religiösa rörelser.

EN DAG FÖR många år sedan vandrade Per Kornhall omkring i centrala Stockholm. Han passerade Sergels torg och nere på plattan såg han några unga människor lovorda Jesus. Han blev nyfiken. När han kretsat några varv runt gruppen steg en man fram och undrade om Per inte ville ta emot ”frälsaren”.

Mötet bildar startpunkt för den sjutton år långa resa där Per är medlem i Livets ord – först som fanatisk anhängare, sedan som försiktig tvivlare och sista tiden som en man som vill bryta sig loss. I dag, tio år efter att han lämnat rörelsen, har han skrivit en bok om sina upplevelser.

–Boken är slutpunkten för min tid i Livets ord och min väg ut ur rörelsen. Jag känner mig inte längre som en avhoppare utan är nu vem som helst. Fast fortfarande är jag känslig och kritisk mot extrema former av religiositet, säger Per.

FÖRST EN BAKGRUND: I juli 1979 tog Per studenten i Örebro efter en lycklig tid i gymnasiet med många vänner. Han kom in på universitetet i Umeå, men tyckte att det låg för långt norrut och flyttade till Lund. Där deltog han i studentlivet, målade och tecknade ganska mycket.

Politiskt låg han till vänster, och från högtalarna hördes Bob Dylan, Frank Zappa, svensk prog och Jimi Hendrix.

Under en luffarresa i Europa lockade en hippie honom att resa till Indien. Därifrån återvände han sjuk och utmätad för att läsa på en konstskola. Han började läsa böcker om teosofi och andlighet;

hans nya hjältar blev indiska guruer.

Han funderade på att söka till Konstakademien i Köpenhamn, men under en vandring i den danska huvudstaden greps han av panik och en känsla av att allt var meningslöst. Det var i den stämningen han träffade gruppen av unga kristna på Sergels torg i Stockholm.

–Jag tyckte att frikyrkligt kristna var intoleranta och självgoda, och hade inte alls riktat blicken mot dem under mitt andliga sökande. Men nu uppfylldes av jag av en annan känsla. Jag kände mig verkligen annorlunda och blev frälst på ett ögonblick. När jag sedan besökte deras kyrka, Södermalmskyrkan, inneslöts jag i en ”extatisk och brinnande gemenskap”.

PER BLEV MER och mer indragen i församlingen och uppmanades att åka till Uppsala för att delta i Livets ords bibelskola, där skulle träningen för den stora väckelsen börja. Budskapet var tydligt: Ledaren Ulf Ekman hade fått uppdraget av Gud att förändra Sverige. Per och många andra ville inte missa chansen att få vara med på den resan.

Mellan 1986 och 1992 var han med i olika församlingar runt om

” Livets ord är fortfarande en rörelse där medlemmarna manipuleras med hot om helvetet och löften om himmelriket.

i Sverige. I Kungsängen, norr om Stockholm, träffade han sin blivande hustru. Senare fick de tre barn och Livets ord betydde allt för dem.

Pers tankar efter åren i Livets ord

• Sjukvård och skolor är ännu ovetande och förvånade när det uppdagas nya missförhållanden i en sekt eller när en ny etablerar sig. Det saknas lättillgänglig kunskap.

• Mot bakgrund av erfarenheterna från bland annat Hare Krishna, Knutby, och Livets ord bör det inrättas ett nationellt kunskapscentrum om sekter.

• Det verkar vara lätt att manipulera människor med föreställningar om andeväsen, eviga straff och eviga belöningar. Kanske behövs det en lagstiftning mot otillbörlig påverkan i Sverige. Det skulle göra bedragare försiktigare.

• Barn som växer upp i sekter är sorgligt eftersatta. I hela samhället behövs ökad kunskap om hur sårbar en avhoppad individ kan vara. Det behövs inte så mycket för att en person ska välja att återvända till sekten, eller att inte orka berätta vad han eller hon varit med om.

• Det är direkt stötande att svenska skattemedel bekostar sekters indoktrinering av barn. En lösning är att tillåta religiösa friskolor, men under strikt kontroll och inte betala för dem. Det är en stark signal om vad vi tycker att en demokratisk fostran och ett öppet samhälle är värt.

Men så en dag kände han det första tvivlet. Han kan inte avgöra exakt när det började, kanske såddes första fröet när en gammal vän ringde och berättade hur rörelsen tagit avstånd från en familj som undrat över vissa företelser inom den.

–Fast då ville jag inte lyssna eller tro på vad han berättade. Kanske började det när jag läste böcker med en helt annan kristen utgångspunkt. Säkert är att insikten om att min tro byggde på något i grunden ihåligt ökade steg för steg.

DET TOG FLERA ÅR för Per att lämna Livets ord. Nästan hela sitt vuxna liv hade han tillbringat där, hans familj var involverad och han arbetade som biologilärare på en av rörelsens skolor. Första dagen efter att han lämnat sin ansökan om att lämna församlingen vågade han

söka på internet efter en förklaring till vad en sekt är för något.

Tycker du att Livets ord är en sekt i dag?

–Man försöker framställa sig som en normal församling. För tjugo år sedan kunde det hända att alla satt med hinkar i knäet under gudstjänsten för att kräkas ut sina demoner. Sådant förekommer inte numera. Men det är fortfarande en rörelse där medlemmarna manipuleras med hot om helvetet och löften om himmelriket.

Per säger att det är betydligt lättare att bli manipulerad än vad folk tror. Han pekar på Tyskland under 1930-talet då nästan ett helt folk blev förfört av en galning, en stark och fanatisk ”sektledare” som var övertygad om sin felfrihet och sin nästan gudomliga styrka.

Hur ska anhöriga och vänner göra när någon fastnat i en sekt?

–I den första fasen, den frälsta, är det svårt att göra något. Men det handlar om att vara närvarande, att ställa frågor, samla kunskap och förmedla den.

–Tidigare fick så kallade avprogrammerare stor uppmärksamhet, men de är ovanliga i dag. Självsökte jag stöd hos tveksamma med-

Vad är Livets ord?

Livets ord är en kristen stiftelse i Uppsala som bildades 1983. I dagligt tal avses församlingen med

samma namn. Ordförande i stiftelsen är **Ulf Ekman**, före detta präst inom Svenska kyrkan. Församlingen

har 3 000 medlemmar.

Livets ord företrädare framgångsteologin, en kristen teologisk riktning som menar att Gud hjälper

dem som har en stark och sann tro. I extremfallet innebär det övertygelsen att alla kan bli helade, friska och leva i ekonomiskt överflöd

Ulf Ekman

FOTO: FREDRIK PERSSON

i dag genom att bli bibeltrogna kristna.

Livets ord har expanderat kraftigt, och en rad olika verksamhetsgrenar har utvecklats

inom undervisning, medier och mission. Förutom förskola och grundskola finns också ett gymnasium med drygt 100 elever. En form av un-

dervisning sker under benämningen Livets ords universitet. Sedan 1995 sänds regelbundet teveprogram över Europa. Förlagsverksam-

heten omfattar utgivning av böcker, cd-skivor, videofilmer. Misson bedrivs bland annat i flera länder i Östeuropa. KÄLLA: NE

Läs mer

Journalisten Charlotte Es-sén har under flera års tid haft kontakt med personer som är uppvuxna i

Insidan läser du måndag till och med fredag varje vecka samt på www.dn.se/insidan. Featurechef: Susanne Hobohm. Bitr featurechef: Catia Hultquist, 08-738 2064. E-post: insidan@dn.se

Per Kornhall har skrivit en bok om sina sjutton år som medlem i Livets ord. Men det var svårt att bryta sig loss: "Först nu känner jag mig inte längre som en avhoppare utan som vem som helst."

FOTO: SANDRA CHARINA LUNDIN

Psykologen: Så hjälper du "avhopparen" på bästa sätt.

HÅKAN JÄRVÅ är psykolog med bakgrund inom Scientologirörelsen. Han är redaktör för boken "Sektsjuka" som kom ut i höstas på förlaget Studentlitteratur. I den går författarna igenom den samlade erfarenhet och forskning som finns om uppbrott från sekter och totalitära rörelser, både i Sverige och utomlands.

Vad kan man göra för den som är med i en sekt?

–Det är mycket svårt att hjälpa den som är kvar sekten. Det handlar helt enkelt om att försöka behålla kontakten och att samla på sig så mycket information som möjligt om sekten.

Och om någon lämnat en sekt frivilligt?

–Då är det viktigt att förstå att personen fortfarande ofta mår mycket dåligt. Under tiden i sekten har man matats med uppfattningen att allt utanför är fientligt och farligt. Det kan ta lång tid att bli kvitt den bilden.

–Den som lämnat en sekt är ofta fortfarande misstänksam mot vårdpersonal, myndigheter och omgivningen. Därför måste man undvika att skuldbelägga och komma med frågor som: "Hur kunde du vara med där?" Viktigt är att hjälpa avhopparen att bygga upp ett nytt socialt kontaktnät. Alla tidigare vänner är ju kvar i sekten.

Hur kan man stötta den som blivit utkastad ur en sekt?

–Då gäller det att gå fram ännu mer försiktigt. Personen kan fortfarande vara övertygad om att sektens lära är den rätta och känna att han eller hon är den "usla" och "förtappade". Jag brukar råda att ta kontakt med en kunnig terapeut med kunskap om sekter. Hjälpkällan, Fri och Ros är stödorganisationer som kan ge tips på terapeuter.

Hur gör man med barn i sekter?

–Det är ännu svårare. Kunskapen om hur barn och unga påverkas av att leva i en sekt är bristfällig. Ett barn som kommit bort från sekten behöver mycket stöd och förståelse.

Hur är det med avprogrammering?

–Företeelsen förekommer främst i USA och lyckas endast i hälften av fallen. I Sverige är det mycket ovanligt med regelrätt avprogrammering och inget jag rekommenderar.

THOMAS LERNER

Fotnot. Ett provkapitel ur "Sektsjuka" finns på: www.studentlitteratur.se

lemmar i Livets ord, som jag visste kände som jag.

I dag arbetar Per med kvalitetsutveckling på Skolverket. Hans tre barn har lämnat Livets ord, medan deras mamma fortfarande är engagerad i rörelsen.

–Det har varit jobbigt för oss alla. Men barnen säger att de är

tacksamma för att jag dem möjligheten, friheten, att välja själva. Och i dag lyssnar jag på Frank Zappa igen.

THOMAS LERNER

thomas.lerner@dn.se 08-738 12 34

"Livets ord" av Per Kornhall är utgiven av förlaget Leopard.

sekt. I hennes bok "Sektbarn – ett reportage om de utvalda för paradiset" (Albert Bonniers förlag) får läsaren möta människor

med personlig erfarenhet av att vara barn i små och isolerade, djupt religiösa grupper. Många av dem är nu vuxna, men lever med båda

fysiska och psykiska men efter åren i sekterna. Boken handlar också om ett samhälle som står oförberett att hjälpa dessa utsatta barn.

LÄS HELA SERIEN

"Han blev offer för Beatles guru" – hittar du på DN.se/insidan

DN.se

INLÄMNING TECHNICA NAUTICA LEKSAKER

Till specialauktion 9 maj
Ring för värdering i
hemmet eller besök
oss mån-fre 10-17
AUKTIONSHUSET
KOLONN
TULEGATAN 15, SUNDBYBERG
08-29 33 34
WWW.KOLONN.SE

Vårnytt

ÖVRE PLAN
Mörkläggnings-
Gardin

Från **69:-/m**

Markisväv
Enfärgat & Randigt

Från **119:-/m**

NEDRE PLAN

Velour

Mönstrat & enfärgat

20%

Ett parti linne

Från **69:-/m**

Erbjudandena gäller tom. 2/5

Ohlssons
TYGER

Sveavägen 34
Vardagar: 10 - 18 Lördagar: 10 - 16
Söndagsöppet: 12 - 16
www.ohlssonstyger.se

Dagens Nyheter till frukost.

Beställ din
prenumeration
på DN.se
eller ring
08-738 26 00.

Super 8 till DVD?

Besök vår butik på Valhallavägen 36, Stockholm

Kundtjänst: 020-12 10 10
www.bgavideo.com

BGA

-Vi är rikstäckande-